

Inleiding

In de vergadering van 3 oktober 2023 heeft de commissie duurzaam varend erfgoed het volgende jaarplan vastgesteld met (net zoals in het jaarplan 2022-2023): enkele algemene punten, een terugblik en actiepunten voor het komende jaar.

Algemeen

Na deze heetste zomer ooit, is duidelijk dat de opwarming van de aarde doorgaat in een steeds hoger tempo. Ook de zoektocht naar alternatieve brandstoffen gaat onverminderd door. Na de val van het kabinet op 8 juli jl. riep een lange reeks organisaties, waaronder de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, de Kamer op om door te gaan met het klimaatbeleid. „Er is grote maatschappelijke en politieke steun voor duidelijk en stabiel klimaatbeleid”, schreven ze. De Kamer gaat daarin mee zo bleek begin september. De Klimaatdebatten kunnen dus doorgaan.

Wet- en regelgeving en (inter)nationale overleggen

Op het terrein van de wet- en regelgeving spelen ongeveer dezelfde thema's als die vorig jaar zijn benoemd; er is enige voortgang geboekt rond dit onderwerp, maar er zijn ook nog discussiepunten.

Onze commissie heeft beperkte aansluiting bij de wet- en regelgeving vanuit Europa via een lid dat zowel in onze commissie als in de werkgroep wet- en regelgeving van de LVBHB en in het brancheoverleg en het OTNB participeert. Over terugkoppeling zijn afspraken gemaakt.

Wat eenieder nu precies verstaat onder “varend erfgoed” is nog steeds een discussiepunt. Een complicerende factor is dat de FVEN-statuten van een andere definitie uitgaat dat die onze commissie DVE (FVEN) hanteert. Voor DVE (FVEN) is de term varend erfgoed voorbehouden aan schepen die 50 jaar en ouder zijn, lid zijn van een behoudsorganisatie én zijn opgenomen in het RVEN. Het RVEN hanteert vergelijkbare criteria voor opname in het register, zie “Criteria voor opname in het Register Varend Erfgoed Nederland”.

De commissie DVE(FVEN) doet daarom een voorstel voor een aanpassing c.q. aanvulling van artikel 2 (definities), sub 3 (varend erfgoed) van de FVEN-statuten.

Om overheden een idee te geven over omvang en mogelijkheden voor handhaving van de beoogde uitzonderingspositie voor varend erfgoed, is met de registercommissie afgesproken in het RVEN 3.0 een onderscheid te maken tussen actief- en niet actief varende schepen.

Daarnaast heeft de commissie DVE de wens geuit om in het RVEN te onderscheiden:

1. Bedrijfsmatig geëxploiteerde vaart
2. Ideëel geëxploiteerde vaart
3. Recreatieve vaart.

In najaar 2023 zal duidelijk zijn of dit gaat lukken.

Er zijn diverse nationale en internationale overleggen rond de regelgeving in de binnenvaart en/of de pleziervaart waaraan soms de FVEN en soms de LVBHB deelneemt:

- Ministerie van I&W: Overleg techniek nautiek binnenvaart -OTNB- (internationaal niveau) 2-maandelijks vooroverleg voor CESNI¹.
- Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT): strategisch brancheoverleg waarin wordt gesproken over de interpretatie van de internationale regelgeving.
- EBA "European Boating Association", de FVEN neemt hieraan geen deel, vanuit Nederland zijn naast de LVBHB ook het Watersportverbond en de KNMC vertegenwoordigd. Dit overleg gaat over technische eisen voor de (recreatieve)binnenvaart en houdt zich dus ook bezig met duurzaamheid.
- EMH "European Maritime Heritage", hiervan is de FVEN wel lid, Paul van Ommen neemt hieraan deel vanuit de BBZ; sinds 2022 neemt Rob Klaassen (LVBHB) namens de FVEN hieraan deel. Ook dit overleg heeft relatie met de CESNI, maar meer met een culturele insteek; men houdt zich hier o.a. bezig met artikel 24 van het ES-TRIN (traditionele vaartuigen) en de onlangs opgerichte ATV.

De vraag die voorlag in ons vorige jaarplan, ligt nog steeds voor: weten wij genoeg over wat er gebeurt in de bovenstaande overleggen, oftewel is duurzaamheid en zijn de doelstellingen van onze commissie DVE voldoende bekend bij de deelnemers aan die overleggen? En hebben we het over hetzelfde als we spreken over varend erfgoed? Op initiatief van de commissie DVE heeft er in oktober 2022 een eerste gezamenlijk overleg plaatsgevonden met de commissie wet- en regelgeving van de LBVBH. Een vervolgoverleg staat op de planning dit jaar.

Terugblik aan de hand van het positionpaper: wat hebben we gedaan en wat moet er gebeuren?

- Samenwerking MCN
Er zijn twee succesvolle afstemmingsoverleggen met MCN-vertegenwoordigers over duurzaamheid geweest die hebben geleid tot een gezamenlijk opgestelde verklaring die op 19 juni jl. is aangeboden aan minister Harbers van Infrastructuur en Waterstaat. *Het opstellen van een actieagenda samen met I&W staat op de agenda voor komend jaar. Evenals het opnemen van contact hierover met OCW.*
- Elektrische voortstuwing
Hans participeert in het Amsterdamse duurzaamheidsoverleg waar elektrische aandrijving een belangrijk gesprekspunt is. Problemen met voldoende laadpalen en hoge kosten voor ombouw lijken moeilijk op te lossen. Momenteel wordt gewerkt aan het opstellen van (uitzonderings)regelgeving.
- Een uitzonderingspositie en het gebruiken van andere brandstoffen
Via onze twee enquêtes, de petitie, diverse gesprekken met OCW en I&W is de aandacht voor de door ons nagestreefde uitzonderingspositie breed gedeeld én inmiddels ondersteund door de sectoren lucht, weg en rail van de MCN. Onze tweede enquête heeft laten zien dat het gebruik van andere brandstoffen, met name HVO, tot nu toe niet tot veel technische problemen leidt en dat steeds meer eigenaren van varend erfgoed ertoe overgaan om deze brandstof te gebruiken. *Verkrijgbaarheid en prijs zijn twee actiepunten waar we werk van willen maken in het komende jaar.*

¹ CESNI= het Europees comité voor het opstellen van standaarden voor de Europese binnenvaart. CESNI stelt ES-TRIN op. ES-TRIN staat voor Europese Standaard tot vaststelling van de technische voorschriften voor binnenschepen.

- Metingen aan de pijp
Onze cie. heeft besloten dit thema van de prioriteiten lijst af te voeren: te duur en niet geschikt om er algemene uitspraken mee te kunnen doen.
- Publiciteit
Publiciteit, communicatie: hier heeft onze cie. de nodige initiatieven toe genomen: website FVEN is bijgewerkt, de petitie Behoud ons Varend Erfgoed is aangeboden aan de minister van I&W, er zijn stukjes in de FVEN-nieuwsbrief gepubliceerd, er is een presentatie vanuit de commissie DVE(FVEN) gegeven tijdens de platformbijeenkomst van de Rijksdienst voor het Cultureel erfgoed (RCE) en op de Manifestatie Maritiem Museum Rotterdam. Op deze voet gaan we verder.

Acties:

- 1) Het samen met de overheid (ministerie van I&W) opstellen van een actieplan om te komen tot een uitzonderingspositie voor het mobiele erfgoed, in overleg met MCN, heeft onze prioriteit. In hoeverre OCW hierbij ook een rol kan spelen, gaan we tevens na. Ook gaan we met de VNG praten om te voorkomen dat we elke gemeente apart moeten benaderen.
- 2) We stellen een aanvulling op de definitie van varend erfgoed in de FVEN-statuten voor.
- 3) Er komt een vervolg overleg met de commissie wet- en regelgeving van de LVBHB. Simon houdt de vinger aan de pols in de nationale en internationale overleggen voor wat betreft duurzaamheid.
- 4) Hans blijft de ontwikkelingen in het RVEN 3.0 over de te onderscheiden drie groepen volgen.
- 5) We zoeken contact met leveranciers van alternatieve brandstoffen en maken een plan hoe te komen tot een betere prijs en verkrijgbaarheid voor het varend erfgoed.
- 6) Hans blijft deelnemen aan het Amsterdamse brancheoverleg uitstootvrij varen en overlegt over de invulling van de uitzonderingspositie voor het varend erfgoed.
- 7) Communicatie verdient blijvend onze aandacht. We voeren het DVE-communicatieplan van Matthijs uit. We zijn present bij manifestaties en geven presentaties over wat we doen (bijvoorbeeld op de komende traditionele schepenbeurs). Helaas kampt de FVEN met onderbezetting op dit dossier.

Namens de commissie DVE (LVBHB, VDMS, NVORG, BASM),
Hans van Nispen,
Voorzitter en lid DB-FVEN.